

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра «Публічного управління та підприємництва» (№ 601)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

(підпис)

Н. І. Черевична
(ініціали та прізвище)

« 31 » серпня 2021 р.

СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Міжнародний консюмеризм

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

(код та найменування спеціальності)

Освітня програма: Експертиза товарів та послуг

(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Силабус введено в дію з 01.09.2021 року

Харків – 2021 р.

Розробник: Черевична Н. І., доцент, к.т.н., доц.
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри публічного управління та підприємництва (№ 601)

Протокол № 1 від « 28 » серпня 2021 р.

Завідувач кафедри д.н. з держ. управл.
(науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

В.Г. Ковальчук
(ініціали та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

Григорівська Олександрівна
співкерівниця вч. груп

(підпис)

О.В. Ковальчук
(ініціали та прізвище)

1. Загальна інформація про викладача

Черевична Наталія Іванівна, к.т.н., доцент. З 2021 з року викладає в університеті наступні дисципліни:

- Вступ до фаху;
- Ідентифікація та методи визначення фальсифікації;
- Експертиза послуг;
- Товарознавство послуг;
- Технічне регулювання;
- Сенсорний аналіз;
- Експертиза товарів;
- Міжнародний консюмеризм.

Напрями наукових досліджень: товарознавча експертиза та ідентифікація смакових товарів, методологія сенсорного аналізу продовольчих товарів, дослідження проблематики надання послуг бортового харчування.

2. Опис навчальної дисципліни

Семестр, в якому викладається дисципліна – 2 семестр.

Обсяг дисципліни:

4 кредити ЄКТС (120 годин), у тому числі аудиторних – 40 годин, самостійної роботи здобувачів – 80 годин.

Форми здобуття освіти

Денна, дистанційна.

Дисципліна – обов'язкова.

Види навчальної діяльності – лекції, практичні роботи, самостійна робота здобувача.

Види контролю – поточний, модульний та підсумковий (семестровий) контроль (іспит).

Мова викладання – українська.

Необхідні обов'язкові попередні дисципліни (пререквізити) – міжнародне право.

Необхідні обов'язкові супутні дисципліни (кореквізити) – переддипломна практика, кваліфікаційна робота.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета

Вивчення навчальної дисципліни «Міжнародний консюмеризм» полягає в ознайомленні з головними принципами та світовим досвідом консюмеризму; з міжнародною системою та структурою організацій щодо захисту прав споживачів; у формуванні знань щодо особливостей практичної діяльності експерта у галузі захисту прав споживачів.

Завдання

Вивчення заходів щодо формування світової політики по забезпеченню захисту прав споживачів; аналіз сучасної політики ЄС в сфері захисту прав споживачів; вивчення концепції державної політики України у сфері захисту прав споживачів; аналіз перспективних засобів діяльності з метою підвищення ефективності організації захисту прав споживачів в Україні.

Після опанування дисципліни здобувач набуває наступні **компетентності**:

- здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності.

Очікується, що після опанування дисципліни здобувачем будуть досягнуті наступні **результати навчання** і він буде:

- вміти адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності;
- застосовувати бізнес-комунікації для підтримки взаємодії з представниками різних професійних груп;
- вміти вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких, торговельних та/або біржових структур за умов невизначеності та ризиків.

4. Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1.

Тема 1. Консюмеризм – світова концепція захисту прав споживачів.

- *Форма занять: лекція, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 4 години.*
- *Практичне заняття: «Основні етапи розвитку руху споживачів»*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): роздатковий матеріал, обладнання для візуального супроводження лекції.*

Основні етапи розвитку руху споживачів: перший етап (кінець XIX – початок XX ст.); другий етап (30 – 50-ті рр. XX ст.); третій етап (60 – 90-і рр. XX ст.); четвертий етап (XXI ст.). Звернення до Конгресу США «Спеціальне послання про захист інтересів споживачів» (Дж. Кеннеді, 15.03.1962 р.).

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Вивчення термінів та визначень.

Тема 2. Законодавчі основи захисту прав споживачів у країнах світу.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 6 годин.*

Практичне заняття: «Основні поняття прав споживачів, визнані Консюмеристським Інтернаціоналом».

- Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): роздатковий матеріал, обладнання для візуального супроводження лекції та практичного заняття, нормативно-правова та законодавча документація.

«Спеціальне послання про захист інтересів споживачів». Програми ЄЕС із захисту прав споживачів: перша програма ЄЕС з організації захисту прав споживачів (1975 р.); друга Програма ЄЕС про захист прав споживачів. Керівні принципи для захисту інтересів споживачів. Постанова сесії ООН (1985 р.)

- Обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 годин.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Вивчення термінів та визначень.

Тема 3. Захист прав споживачів у розвинених країнах світу.

- Форма занять: лекція, самостійна робота.

- Обсяг аудиторного навантаження: 4 години.

- Практичне заняття: «Державні організації з захисту прав споживачів у розвинених країнах світу».

- Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): роздатковий матеріал, обладнання для візуального супроводження лекції.

Захист прав та інтересів споживачів у Франції, Німеччині, Англії, США, Швеції, Норвегії, Данії, Польщі. Адміністративно-управлінське забезпечення. Законодавче забезпечення прав споживачів у країнах світу. Критерії оцінки якості надання Державних адміністративно-соціальних послуг.

- Обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 годин.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Вивчення термінів та визначень.

Тема 4. Міжнародні консюмеристські організації.

- Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

- Обсяг аудиторного навантаження: 4 години.

- Практичне заняття: «Програми Консюмеристського Інтернаціоналу щодо підтримки та розвитку світового консюмеризму».

- Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): роздатковий матеріал, обладнання для візуального супроводження лекції та практичного заняття, нормативно-правова та законодавча документація.

Консюмеристський Інтернаціонал (CI). Європейське бюро союзів споживачів (BEUC). Організація економічного співробітництва і розвитку. Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ). Експертна комісія при ООН Codex Alimentarius. Міжнародна організація зі стандартизації (ISO).

- Обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 годин.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Вивчення термінів та визначень.

Модульний контроль 1.

- *Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*
 - *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години*
 - *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): нормативно-правова та законодавча документація.*
 - *Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.*
- Підготовка до модульного контролю.

Змістовний модуль 2.

Тема 5. Інтеграція державної політики України з захисту прав споживачів до вимог ЄС.

- *Форма занять: лекція, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 6 годин.*
- *Практичне заняття: «Основні принципи та питання рамкової програми Європейського Союзу «Горизонт 2020».*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): роздатковий матеріал, обладнання для візуального супроводження лекції.*

Нові стратегії міжнародного консюмеризму. Завдання з міжнародного співробітництва в галузі сучасного міжнародного консюмеризму. Причини зниження сучасного рівня споживання та зменшення доступу населення до соціально важливих послуг в країнах, що розвиваються. Нові стратегічні пріоритети в діяльності СІ з урахуванням змін у становищі споживача на світовому ринку. Сучасна політика ЄС в сфері захисту прав споживачів, згідно угоди про асоціацію з Україною. Угода про асоціацію між Україною та Європейським союзом (21.03.2014 р). Проект Європейського Союзу «Вдосконалення системи контролю безпечності харчових продуктів в Україні» (2016 р).

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Вивчення термінів та визначень. Вивчення термінів та визначень.

Тема 6. Державна консюмеристська політика України.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 4 години.*
- *Практичне заняття: «Головні заходи з удосконалення законодавства України в сфері захисту прав споживачів».*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): роздатковий матеріал, обладнання для візуального супроводження лекції та практичного заняття, нормативно-правова та законодавча документація.*

Заходи для реалізації консюмеристської політики України. Удосконалення законодавства України в сфері захисту прав споживачів. Розвиток взаємодії між державними органами, органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями споживачів, представниками бізнесу. Інформаційна підтримка споживачів. Освітні та просвітні програми з питань захисту прав споживачів.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Вивчення термінів та визначень.

Тема 7. Державні та громадські консюмеристські організації в Україні.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 4 години.*
- *Практичне заняття: «Основні повноваження органів контролю за безпекою товарів та послуг».*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): роздатковий матеріал, обладнання для візуального супроводження лекції та практичного заняття, нормативно-правова та законодавча документація.*

Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (Держпродспожислужба України). Її склад, функції, основні завдання. Державні органи регулювання питань споживчої політики: законодавчі та виконавчі функції, контроль за якістю та безпекою товарів, послуг та інформації, контроль за дотриманням законів. Органи державного екологічного контролю. Контроль за дотриманням антимонопольного законодавства та законодавства про захист економічної конкуренції (Антимонопольний комітет України). Громадські консюмеристські організації в Україні. Права громадських об'єднань споживачів.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Вивчення термінів та визначень.

Тема 8. Державна політика України щодо забезпечення основних потреб населення та захисту навколишнього середовища.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 4 години.*
- *Практичне заняття: «Державна політика в Україні з захисту навколишнього середовища».*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): роздатковий матеріал, обладнання для візуального супроводження лекції та практичного заняття, нормативно-правова та законодавча документація.*

Державні органи влади, що впроваджують державну політику по забезпеченню основних потреб населення. Питання екологічної безпеки в Україні. Забезпечення захисту прав людини на здорове навколишнє середовище. Проблема безпечності промислових викидів. Сучасна технологічна схема утилізації побутових відходів. Оперативна локалізація наслідків техногенних катастроф. Напрямки міжнародного співробітництва у сфері вирішення глобальних проблем захисту довкілля.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Вивчення термінів та визначень.

Модульний контроль 2.

- *Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*

- Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.
 - Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): нормативно-правова та законодавча документація.
 - Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.
- Підготовка до модульного контролю.

5. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом

6. Методи навчання

Словесні, наочні, практичні.

7. Методи контролю

Поточний контроль (теоретичне опитування й розв'язання практичних завдань), модульний контроль (тестування за розділами курсу) та підсумковий (семестровий) контроль (залік).

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Активність під час аудиторної роботи	0...2	7	0...8 (максимальна кількість балів за цим показником)
Виконання практичних робіт	0...6	2	0...12
Модульний контроль	0...25	1	0...25
Змістовний модуль 2			
Активність під час аудиторної роботи	0...2	7	0...8 (максимальна кількість балів за цим показником)
Виконання практичних робіт	0...6	3	0...18
Модульний контроль	0...25	1	0...25
Загальна активність	0...4		0...4
За семестр			0...100

Прийнята шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90-100	відмінно
75-89	добре
60-74	задовільно
01-59	незадовільно з можливістю повторного складання

Іспит проводиться у вигляді тестування. Тест складається з 16 питань закритого типу (за правильну відповідь на одне питання здобувач отримує 5 балів) та двох питань відкритого типу (максимальна кількість балів за відповідь на одне питання – 10).

Під час складання семестрового іспиту здобувач має можливість отримати максимум 100 балів.

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Задовільно (60-74) – мати мінімум знань і умінь для забезпечення програмних результатів навчання. Відпрацювати всі практичні заняття.

Добре (75-89) – знати основні теми дисципліни. Відпрацювати всі практичні заняття.

Відмінно (90-100) – мати знання, що дозволять самостійно, вільно та обґрунтовано відповідати на будь які питання щодо тематики курсу. Відпрацювати всі практичні заняття.

9. Політика навчального курсу

Відпрацювання пропущених занять відбувається відповідно до розкладу консультацій, за попереднім погодженням з викладачем. Питання, що стосуються академічної доброчесності, розглядає викладач або за процедурою, визначеною у Положенні про академічну доброчесність.

10. Методичне забезпечення та інформаційні ресурси

Підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, конспекти лекцій, методичні рекомендації з проведення практичних робіт тощо, які видані в Університеті знаходяться за посиланням:

- <http://library.khai.edu/catalog>
- Сторінка дисципліни знаходиться за посиланням: <https://mentor.khai.edu/course/view>

11. Рекомендована література

Базова

1. Хацкевич Ю. М. Міжнародний консюмеризм [Електронний ресурс] : навч. посібник у структурно-логічних схемах / Ю. М. Хацкевич, Т. М. Летута. – Електрон. дані. – Х. : ХДУХТ, 2018.

2. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Міжнародний консюмеризм» [Електронний ресурс] / укладачі: Ю. М. Хацкевич, В. В. Скоробогатько. – Електрон. дані. – Х. : ХДУХТ, 2019.

3. Салухіна Н. Г. Захист прав споживачів : навч. посіб. / Н. Г. Салухіна, О. М. Язвінська, О. І. Башкатова. – К. : МАУП, 2007. – 382 с.

4. Дочинець Н. М. Консьюмеризм в Україні: соціально-економічні реалії та перспективи розвитку : монографія / Н. М. Дочинець ; [наук. ред. У. Я. Садова]; НАН України, Інститут регіональних досліджень. – Львів, 2009. – 280 с.

5. Гришаев С. П. Система защиты прав потребителей в современном мире / С. П. Гришаев. – М. : Норма, 2012. – 328 с.

Допоміжна

1. Сировец Т. В. Защита прав потребителей / Т. В. Сировец. – Х. : Крокус, 2018. – 160 с.

2. Про захист прав споживачів : [Закон України : прийнятий Постановою ВР № 1024-ХІІ (1024-12) від 12.05.91 р.]. – К. : Нотис, 2016. – 44 с.
3. ДК 016:2010 Державний класифікатор продукції та послуг (зі змінами, затвердженими наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 16.02.17 р. № 211). – К. : Держстандарт України, 2018.
4. Про схвалення Концепції державної політики у сфері захисту прав споживачів на період до 2020 року : [Розпорядження КМУ від 29 березня 2017 р. № 217р.] // Офіційний вісник України. – 2017. – № 81. – С. 3005.
5. Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції державної політики у сфері захисту прав споживачів на період до 2020 року [Розпорядження КМУ від 27 грудня 2017 р. № 983р.] // Офіційний вісник України. – 2017. – № 90. – С. 2005.
6. Захист прав споживачів: соціально-правовий аспект: за заг. ред. Л. В. Ніколаєвої. – К. : КНТЕУ, 2012. – 298 с.
7. Практический комментарий к Закону Украины «О защите прав потребителя» / С. В. Маслак, Р. В. Куценко, А. А. Купченко, А. С. Жебелева. – Х. : Одиссей, 2016. – 168 с.